

98. ročník festivalu neprofesionálního divadla a uměleckého přednesu

SCENICKÁ ŽATVA

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

14. – 20. DECEMBER 2020
ONLINE FESTIVAL

REČ JE O TEBE

O TOM, PREČO BUDE SCÉNICKÁ ŽATVA 2020 IBA ONLINE

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

Tohtoročná Scénická žatva mala priniesť niekoľko noviniek v skladbe programu aj v sprievodných aktivitách. Plánovali sme zaradiť do programu aj inscenácie z takzvaných tematických festivalov a ľudí na uliciach malo potešiť dizajnové trhovisko či premietania filmov zo súťaže Cineama a Festivalu BAB. Nestane sa. V čase písania tohto textu všetci vieme prečo. Ak si výskumník z budúcnosti a otváraš tento bulletin, aby si sa dozvedel niečo o minulosti, tak vedz, že v roku 2020 zasiahla svet pandémie nového koronavírusu. Vedci ju označili covid-19, my sme jej hovorili jednoducho korona alebo kovid. Pri stretávaní s inými ľuďmi sme nosili rúška a naša vláda zaviedla obmedzenia naprieč všetkými aspektmi nášho života. Text, ktorý budeš čítať ďalej, nech je dokumentom doby o tom, prečo sme sa rozhodli festival Scénická žatva 2020 zorganizovať iba v online podobe.

Prvý prípad ochorenia na Slovensku sme zachytili 6. marca 2020. V máji, teda počas rozbehnutej prvej vlny pandémie, prípravný výbor festivalu rozhodol, že festival Scénická žatva 2020 nebude v pôvodne plánovanom augustovom termíne. Hlavným dôvodom zmeny bol presun všetkých divadelných postupových súťaží z jari na jeseň 2020. Zároveň bolo v tom čase v platnosti ukončenie divadelnej sezóny nariadené Ministerstvom kultúry SR spojené s odporúčaním neorganizovať žiadne podujatia do konca augusta 2020. V novom decembrovom termíne nebolo možné rezervovať priestory Slovenského komorného divadla v Martine. Prípravný výbor preto rozhodol, že festival sa bude konať v priestoroch bratislavského V-klubu, ktorý patrí pod správu Národného osvetového centra, a v ďalších bratislavských divadelných priestoroch. Počas leta počet nových prípadov postupne klesal až k nule. Aby bola v Martine zachovaná kontinuita a aby Martinčania neprišli o letné podujatie, prípravný výbor nadviazal spoluprácu s občianskym združením Opus Delicti, ktoré v Martine pripravovalo Letnú školu ochotníkov. Členom tohto združenia bol aj programový riaditeľ Scénickej žatvy Matej Moško, teda ja. Po vzájomnej dohode bolo podujatie premenované na Žatva tvorivosti – letná škola ochotníkov a konalo sa v Martine 27. – 30. augusta. Pôvodne malo byť toto podujatie zložené iba z divadelných workshopov. Po poskytnutí podpory od NOC-ky a zaradení podujatia do programu Scénickej žatvy boli okrem 4 tvorivých dielní v programe Žatvy tvorivosti uvedené 3 predstavenia a 3 premietania filmov pre verejnosť. Na jeseň sa začala druhá vlna pandémie, ktorá v čase písania tohto textu ešte stále trvá. Po tom, ako bol v októbri 2020 vyhlásený núdzový stav a zaviedol sa zákaz verejných podujatí, nebolo možné dokončiť žiadne z celoštátnych postupových súťaží. Keďže Scénická žatva je vyvrcholením týchto súťaží, prípravný výbor rozhodol o ďalšej zmene. Festival Scénická žatva bol kompletne presunutý do online prostredia a jeho trvanie sme predĺžili z pôvodne plánovaných štyroch na sedem dní, teda od 14. do 20. decembra. Z plánovaného programu sme vynechali podujatia, ktorých realizácia nebola v online priestore možná alebo by bol ich význam v online priestore sporný (galaprogram k 190. výročiu ochotníckeho divadla, koncerty, živé divadelné predstavenia, trhovisko, offline propagácia).

HLAVNÝ PROGRAM

Hlavný program festivalu tvorí nesúťažná prehliadka záznamov inscenácií ochotníckeho divadla a z archívnych záznamov inscenácií, ktoré v minulosti získali ocenenie Tvorivý čin roka.

Možnosť prihlásiť sa do nesúťažnej prehliadky záznamov inscenácií ochotníckeho divadla dostali všetky divadelné súbory, ktoré sa v roku 2020 prihlásili do celoštátnych postupových súťaží vyhlásených Národným osvetovým centrom. Pred vypuknutím pandémie ochotníci a školy (ZŠ, SŠ, ZUŠ, CVČ) prihlásili do týchto súťaží viac ako 380 inscenácií. Možnosť zaslať záznam svojho predstavenia využilo 17 divadelných súborov s 18 inscenáciami. Dôvodom neúčasti väčšiny pôvodne prihlásených súborov bolo to, že inscenácie nakoniec pre protipandemické opatrenia buď vôbec nevznikli, alebo z nich divadelné súbory nemali možnosť pripraviť záznam. Spomedzi týchto 18 inscenácií programová rada vybrala 6 záznamov, ktoré spĺňali technické a umelecké kritériá. Tie sa dostali do hlavného programu festivalu. Online rozborové semináre s odbornými hodnotiteľmi však prebehnú k všetkým 18 záznamom inscenácií. Zverejneniu archívnych záznamov inscenácií, ktoré v minulosti získali na Scénickej žatve ocenenie Tvorivý čin roka, predchádzal výber a digitalizácia týchto záznamov a dostupných archívnych materiálov. Vďaka tomu vznikla na stránke www.scenickazatva.eu nová sekcia Archív, kde si už teraz môžete pozrieť archívne materiály k 24 ročníkom festivalu (výstrižky z archívu časopisu Javisko) a fotografie k všetkým 39 inscenáciám, ktoré v minulosti ocenenie Tvorivý čin roka získali. Spomedzi 19 dostupných záznamov vybral prípravný výbor 11 takých, ktoré reprezentujú tvorbu najvýraznejších osobností slovenského ochotníckeho divadla.

Na stránke www.scenickazatva.eu si počas trvania festivalu môžete v hlavnom programe bezplatne pozrieť 17 záznamov divadelných inscenácií.

SPRIEVODNÝ PROGRAM

V sprievodnom programe využívame priestor festivalu na propagáciu ďalších aktivít Národného osvetového centra. Ak si chcete pospomínať na minulosť a začiatky ochotníckeho divadla, vypočujte si v predpremiére štyri oral history rozhovory s osobnosťami ochotníckeho divadla. Kompletne záznamy týchto (a ďalších) rozhovorov Národné osvetové centrum plánuje zverejňovať postupne počas roka 2021. Do programu sme zaradili aj videá z projektu Metodický vlog PRE-DNES a online prednášky súvisiace s divadlom, ktoré vznikli počas festivalu TVOR•BA.

Máte živú kultúru radšej ako nahrávanú? Každý festivalový deň od pondelka do soboty sa môžete zapojiť do jednej z naživo vysielaných aktivít. Hneď v pondelok začíname prednáškou o vzniku SND od teatrologa Karola Mišovica. V utorok a vo štvrtok sa môžete zapojiť do odborných rozborov k súčasným ochotníckym inscenáciám. V stredu si oddýchnite pri Filmovom kvíze s Petrom Konečným a v sobotu sa naučte niečo nové na hereckom masterclass workshope s Ľubom Bukovým.

Špeciálny čas si určite vyhradte aj na piatok. V spolupráci s Divadlom Gasperego uvidíme svetovú premiéru vyhodit' záznamu inscenácie Divadelná udalosť, ktorá vznikla v Liptovskom Mikuláši pri príležitosti 190. výročia prvého uvedenia slovenskej divadelnej hry Kocúrkovo.

Hoci sme sa rozhodli nerobiť žiadne offline aktivity, jedna sa do programu predsa len dostala. Výstava Divadlo väčších možností bude vzhľadom na pandemickú situáciu a platné opatrenia otvorená len krátko, ale až sa situácia zlepší, výstava bude verejnosti opäť dostupná vo foyeri Národného osvetového centra.

V auguste ju plánujeme nainštalovať aj v Martine počas Scénickej žatvy 2021. Takto to bolo a veríme, že už nikdy nebude musieť byť.

Matej Moško

Programový riaditeľ
festivalu Scénická žatva 2020

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

PROGRAM FESTIVALU

ZÁZNAMY INSCENÁCIÍ, KTORÉ ZÍSKALI OCENENIE TVORIVÝ ČIN ROKA

Tvorivý čin roka bol až do roku 2016 najvyšším ocenením, aké mohli ochotníckí divadelníci získať. Víťaza vyberala porota spomedzi inscenácií a umeleckých prednesov, ktoré sa na Scénickú žatvu dostali ako víťazi niektorej z postupových súťaží. Počas trvania festivalu sprístupníme vybraných 10 záznamov inscenácií, ktoré toto prestížne ocenenie získali.

Rok	Dielo	Laureát	Réžia	Autor textu
1985	Hriech	Divadelný súbor Jána Chalúpku pri ZK ROH Mostáreň v Brezne	Ľuboslav Majera	J. G. Tajovský
1992	Hamlet – fragmenty a slová	Pezinské rozprávkové divadlo pri MsKS v Pezinku	Vlado Sadílek	Erik Rengraber, Vlado Sadílek, William Shakespeare
1994	Sedím v izbe	Divadlo LANO pri ZUŠ v Bratislave	Ján Pitinský	Ján Ondruš, Ján Pitinský
1995	Príbeh ozajstného Gulivera	Detský divadelný súbor Kde bolo, tam bolo pri ZŠ v Oravskej Polhore	Dušan Vicen	Dušan Vicen (podľa J. Swifta)
1996	Zátišie s matkou	BÁPODI pri MsKS v Bánovciach nad Bebravou	Silvester Lavrík	Silvester Lavrík
1997	Záveje	Divadelný súbor A pri KaSS z Prievidze	Michal Babiak	Vladimír Hurban Vladimírov
1998	Prvá jazdecká (Historky z vojny)	Divadelné združenie MsKS Partizánske	Jozef Krasula	Isaak Babel (na motívy)
2007	O milionárovi, ktorý ukradol slnko	Detský divadelný súbor Prvosienka pri ZŠ a MŠ Zákeľné	Zuzana Demková	Jiří Wolker
2008	Výhľad	Divadlo Disk, Trnava	Blaho Uhlár	Blaho Uhlár a kol.
2009	Pastier	Levočská divadelná spoločnosť pri MsKS v Levoči	Ladislav Péchy	Václav Pankovčín, Vlado Benko
2010	Anča	Recitátorka Michaela Viskupičová, Modra	Michaela Viskupičová	Pavol Országh Hviezdoslav

PREHLIADKA ZÁZNAMOV INSCENÁCIÍ SEZÓNY 2019/2020

V roku 2020 sa nám pre svetovú pandémiu nepodarilo dokončiť postupové divadelné ani recitačné súťaže. Ochotníci preto dostali možnosť poslať našej festivalovej porote záznamy inscenácií. Počas festivalu dostane všetkých 18 prihlásených tvorivých tímov spätnú väzbu od poroty a vybraných 6 záznamov si diváci môžu pozrieť priamo na stránkach scenickazatva.eu.

Mesto	Dielo	Divadelný súbor	Réžia	Autor textu
Trnava	Tertium non datur	Divadelný súbor DISK	Blaho Uhlár	Blahu Uhlár a kolektív DISK
Bardejov	Ci hutorim, ty vole!	Bardejovské divadlo	Jozef Jenčo	Jozef Jenčo
Prievidza	Lakomec	Divadlo „A“ a Divadlo SHANTI, o. z., Prievidza	Peter Palik	Jean Baptiste Poquelin – Molière
Raslavice	Matka	Ochotnícke divadlo NA SKOK	Július Barč-Ivan	Martin Bašista
Nitra	Diaboliáda	Divadelný súbor DRIM	Marica Šišková	Michail Bulgakov
Bánovce nad Bebravou	Mars 2020	Bápodí	Silvester Lavrík	Silvester Lavrík

PROGRAM ŽIVÉHO VYSIELANIA

Podujatie	Dátum	Čas	Minutáž	Forma	Ako sa k tomu dostať?
Ako ochotníci zakladali SND prednáša: Karol Mišovic	14. 12.	18:00	90 min.	prednáška, live stream	Prednáška je pre divákov prístupná zadarmo aj po skončení festivalu
Rozborový seminár 1	15. 12.	17:30	3 hod.	seminár, Zoom	Zoom, na pozvánky
Filmový kvíz s Petrom Konečným	16. 12.	19:00	2,5 hod.	kvíz, Zoom	Zoom
Rozborový seminár 2	17. 12.	17:30	3 hod.	seminár, Zoom	Zoom, na pozvánky
Divadelná udalosť	18. 12.	20:00	2 hod.	predstavenie, live stream	Záznam bol pre verejnosť dostupný počas festivalu
Herecký MasterClass s Ľubom Bukovým	19. 12.	09:00	3 hod.	workshop, Zoom	Zoom

TVORIVÉ ČINY ROKA

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

1985

HRIECH

Divadelný súbor Jána Chalúpku pri ZK ROH Mostáreň v Brezne

Tvorivý čin roka 1985 za inscenáciu Hriech

Autor textu: J. G. Tajovský

Réžia: Ľuboslav Majera

Autor fotografií: Ján Láclavík/Rudolf Židek

O inscenácii

Hriech podľa J. G. Tajovského v podaní DIVADELNÉHO SÚBORU JÁNA CHALUPKU pri ZK ROH Mostáreň z Brezna naozaj spojil „nespojiteľné“. Zvolil si (réžia Ľuboslav Majera) mobilizujúcu modernosť formy, akýsi vnútorný apel na ľudí, ktorí sa „musia“ prizerať na trpký osud tých – dnu v aréne –, čo sa z neho nevymocú, bez toho, aby sa zriekol toho stáby u nás večného, „patriarchálneho“ etického pátosu. Majera, či chceme, alebo nie, znovuobjavil „antické“ herectvo, herectvo oznamovania, neustálej komunikácie s chórom, ktorý len niekedy je svedomím postihnutých, viac je podpichovateľom, zlomyseľným komentátorom, tárajom, udavačom. Práve preto, že hrana, pretože príbeh zasahuje najmä súčasníka, teda toho, čo pozabudol na ozveny svedomia, respektíve „hryzenie“ verejnej mienky, a toho dávnejšieho predka, ktorému sa svedomie neustále predkladalo (nehovoriac susedské okolie), je veľmi úzka, je aj taký divácky ohlas, že Hriech je trochu anachronický pre najmladších. Asi je pravda, že „odcudzené“ hlasy chóru sú príliš hlasovo vysunuté inam, ďalej od skutočných osudov tam dnu žijúcich, zato vzťahy prítomných postáv o to viac zasahujú diváka. Dokonca komunikujú cez neho – keď sú si navzájom chrbtom... A to sú netušené objavované priestory herectva, aj keď na prvý pohľad len tradičného.

Damian Vizár (madame AMOSFÉRA, monsieur POSTOJ na strechách divadelných výsledkov)

Celé hodnotenie a ďalšie články o Scénickej žatve 1985 a ďalšie články nájdete v časopise Javisko z roku 1986.

DIVADELNÝ SÚBOR JÁNA CHALUPKU pri ZK ROH pri K.P. VITKOVICE, MOSTÁREŇ BREZNO

1992

HAMLET

— FRAGMENTY A SLOVÁ

Pezinské rozprávkové divadlo pri MsKS v Pezinku

Tvorivý čin roka 1992 za inscenáciu Hamlet – fragmenty a slová

Autor textu: Erik Rengraber, Vlado Sadílek, William Shakespeare

Réžia: Vlado Sadílek

Autor fotografií: Filip Lašut

O inscenácii

Žatva je nesúťažnou prehliadkou. Ale len zdanlivo, takpovediac de iure. Vyhlásením prémie Ministerstva kultúry SR za tvorivý čin roka martinský divadelný maratón (z celkového počtu 19 súborov 6 bolo zahraničných) má svojho víťaza. V tomto roku prestížnu cenu z rúk štátneho tajomníka MK SR I. Mjartana prevzal režisér V. Sadílek za svoju i svojskú, originálnu inscenáciu Hamleta v súbore Pezinského rozprávkového divadla. V podtitule Hamleta režisér uviedol: Fragmenty a slová, čím predznamenal redukciiu zložitého dramatického a motivačno-fabulačného pradia Shakespearovej predlohy. Režisér Sadílek si však redukciiu situáciu neľahčil, skôr naopak, skomplikoval si ju. Obohacuje totiž „fragmenty a slová“ o nové významové podtexty, myšlienky i filozofiu. Scénická nadstavba Hamleta je Sadílkom invenčne vyšpekulovaná, je divadelne sugestívna, až šokujúca. Vyrastá z vyhranenej estetickej i myšlienkovkej konštrukcie, s ktorou sa divák môže, ale aj nemusí stotožniť.

Marián Mikola (Ambícia a výsledky - (ne)priama úmera?)

Celé hodnotenie a ďalšie články o Scénickej žatve 1992 a ďalšie články nájdete v časopise Javisko z roku 1992.

1994

SEDÍM V IZBE

Divadlo LaNo pri ZUŠ v Bratislave

Tvorivý čin roka 1994 za inscenáciu Sedím v izbe

Autor textu: Ján Ondruš, Ján Pitinský

Réžia: Ján Pitinský

Autor fotografií: Filip Lašut

O inscenácii

Divadelný súbor LaNo z Bratislavy prišiel do Martina s inscenáciou poézie J. Ondruša Sedím v izbe. Divadlo poézie oslovilo diváka predovšetkým návratom k slovu, k veršu, vysoko štylizovanej podobe jazyka. Netváriac sa ako príbehové divadlo, pracoval súbor s výrazným, jasne zdôvodneným znakovým systémom. Na rozdiel od iných divadiel, ktoré sa mali a mohli oprieť o fabulu, súbor LaNo na nepríbehovom podklade subjektívnej lyriky Jána Ondruša vytvoril symbolický a pritom konkrétny príbeh bez toho, aby ho budoval vonkajškovo. Aký to len rozdiel v pohľade na možnosť divadelnej výpovede! V porovnaní s dnešným stavom činohry a „modernity“, v porovnaní s pochmnúrnymi výpoveďami a tragikomickosťou doby, sa poetické slovo básnika stáva osviežením. Takéto poznanie nie je ničím novým v živote drámy.

Poézia Jána Ondruša s názvom Sedím v izbe je javiskovo stvárnená do výraznej metafory o obrovskej sile slova v živote komunity. Je výpoveďou o tak často proklamovanom „obrate k jazyku“. Scénický ekvivalent hlboko ľudskej poézie Jána Ondruša, konkretistu, je výzvou na účasť na tvorbe znakového systému. Hučiaci dav za múrmi izby je príznakom uväznenia človeka v domove bezvýznamných slov. O tom vypovedá sklené akvárium, metafora obrovského mora významov, uväznených v malej sklenej škatuli, ako slovo voda. Slovo amorfné, vyplňujúce primerané tvary, ale aj slovo ničiac. Režisér J. A. Pitinský vystihuje rozpor zápasu medzi sebou samým vo vlastnom vnútri ako príbeh celého ľudstva a jeho dejín. Preto sa do spoločenských osláv vkradne ničiaci zážitok, ktorý slová iba opisuje, ale nedokáže odhaliť podstatu. Slovo písané, ale aj slovo mytologické,

podávané ústami predkov – preto sa na javisku medzi mladými interpretmi (inak kvalita slova bola na mimoriadne vysokej úrovni) objavuje aj stará dáma, rozprávajúca príbeh, podobenstvo o indiánskom chlapcovi a vlkovi. Premeny slova v prúde času – to je obraz i obsah výpovede mladých divadelníkov zo súboru LaNo. Inscenácia poodhalila dvierka do skutočných tajov ľudskej duše, predstavila autora a zároveň so všetkou úctou k nemu postavila na javisko obraz, hovoriaci slovami jeho poézie o ňom i o svete.

K. I. Ráš (Obavy a nádeje ochotníckeho divadla)

Celé hodnotenie a ďalšie články o Scénickej žatve 1994 a ďalšie články nájdete v časopise Javisko z roku 1994.

1995

PRÍBEH OZAJSTNÉHO GULIVERA

Detský divadelný súbor Kde bolo, tam bolo pri ZŠ v Oravskej Polhore

Tvorivý čin roka 1995 za inscenáciu Príbeh ozajstného Gulivera

Autor textu: Dušan Vicen (podľa J. Swifta)

Réžia: Dušan Vicen

Autor fotografií: Filip Lašut

O inscenácii

Najvýraznejšie znaky detského divadla sa nachádzajú v inscenácii PRÍBEH OZAJSTNÉHO GULIVERA – Cena za tvorivý čin roka v sezóne 1994/95. Tvorcovia: Dušan Vicen a DDS: KDE BOLO, TAM BOLO pri ZŠ Oravská Polhora ponúkli vyváženú symbiózu výrazu i významu.

Každý výjav ocenennej inscenácie má jednak svoju vlastnú mikrohodnotu, jednak spoluvytvára hodnotu celku.

Každý výjav rieši syntetickým spôsobom svoje vyjadrenie i pôsobenie. Vigvam s totemom, kufre, v ktorých nič nie je, lodičky, ktoré premávajú v pleskote fiktívnych morských vln a nefiktívnych vln mozgu, svetelný prst, glóbus-hlava, plechovkové koturny do sna... pretrhnutie sna bielym svetlom, nemý výkrik „Guliver“, úzkostné, clivé, túžobné volanie „Jonatán“... návrat z ciest, na ktoré sme sa dostali len silou predstavy, demontovanie vigvamu, kniha a písanie prstom v nádeji na vytvorenie možného polyfónneho života... to všetko sú typické atribúty divadelného vyjadrovania nielen tejto inscenácie. V neopakovateľnej, osobitej a autorsky nezameniteľnej podobe môžeme ich vystopovať aj v ďalších inscenáciách detského divadla. Samozrejme, postupy sú diferencované, adekvátne tomu-ktorému tvorcovi, tomu-ktorému súboru, tej-ktorej téme, tomu-ktorému štýlu.

Andrej Turčan (Sme takí veľkí, akí sú ostatní malí)

Celý rozhovor a ďalšie články o Scénickej žatve 1995 a ďalšie články nájdete v časopise Javisko z roku 1995.

1996

ZÁTIŠIE S MATKOU

BÁPODI pri MsKS v Bánovciach nad Bebravou

Tvorivý čin roka 1996 za inscenáciu Zátišie s matkou

Autor textu: Silvester Lavrík

Réžia: Silvester Lavrík

Autor fotografií: Filip Lašut

O inscenácii

Hovorili sme síce o najpozoruhodnejších inscenáciách, nie však o najlepšej z vášho hľadiska...

Ľ. VAJDIČKA: Pre mňa je to jednoznačne Zátišie s matkou autora, režiséra, scénografa atď. S. Lavríka a Bánovského pokútneho divadla. Dôvodov na to je viacero. Všetci sme dlho obdivovali poľské divadlo a uvedomovali sme si, že jeho otrocké prenesenie k nám by sa minulo účinkom. Že môže byť také, aké je, vďaka poľskej literatúre, spôsobu myslenia, divadelným tradíciám atď. A zrazu som svedkom predstavenia, ktoré má podobné atribúty, pričom ho vonkoncom nemôžem podozrievať, že by niečo kopírovalo. Je pravdepodobne poučené mnohým, ale v tom pozitívnom zmysle slova.

Vychádza z čisto slovenského materiálu.

J. CILLER: Môžem sa len pridať, konštatoval som tiež, že máme slovenského Kantora. Ja si ho navyše cením aj ako výtvarníka, čo vstupuje silno nielen do scénografie, ale do obrazového videnia vôbec, má všetky atribúty režiséra ako absolútneho tvorcu predstavenia.

Rozhovor s členmi lektorského zboru Scénickej žatvy 1996

Lubomírom Vajdičkom a Jozefom Cillerom viedla Adela Demeková. (Osobnosti o osobnostiach)

Celý rozhovor a ďalšie články o Scénickej žatve 1996 a ďalšie články nájdete v časopise Javisko z roku 1996.

1997

ZÁVEJE

Divadelný súbor A pri KaSS z Prievidze

Tvorivý čin roka 1997 za inscenáciu Záveje

Autor textu: Vladimír Hurban Vladimírov

Réžia: Michal Babiak

Autor fotografií: Filip Lašut

O inscenácii

Teda prvou tendenciou, ktorú nebolo možné nevšimnúť si: chýbali „veľké mená“ a „veľké súbory“. (Týmto tvrdením nechcem, samozrejme, ublížiť napr. Vicenovi, Babiakovi či Šárikovi). Možno práve ich absencia vyvolala dojem, že v slovenskom ochotníctve sa čosi hýbe, že sa k slovu hlási najmladšia generácia. Ak je to tendencia skutočná, mala by sa potvrdiť v budúcnosti. A mala by sa potvrdiť výraznejšie, pretože SŽ '97 síce mnohé naznačila, ale máločo dopovedala suverénnymi tvorivými činmi. Celkom úprimne som mohol zatlieskať azda iba víťaznej inscenácii (M. Babiak: Záveje, pozn. red.), ďalšie – jedna viac, iná menej – dosť pokrývkávali za úrovňou tých najlepších z ostatných ročníkov. (Hoci je možné aj to, že už zo mňa hovorí nostalgia – neklamný to príznak starnutia.) Nevieť, ale toľko ešte viem, že prehliadke jednoznačne prospieva, ak o cenu za tvorivý čin roka „bojujú“ dve, tri či nebodaj štyri viac-menej rovnocenné inscenácie. A ako člen poroty som na SŽ zažil už aj také situácie.

Peter Kováč (Po Scénickej žatve 1997)

Celý pohľad Petra Kováča na tendencie v ochotníckom divadle roku 1997 a ďalšie články nájdete v časopise Javisko z roku 1997.

1998

PRVÁ JAZDECKÁ (HISTORKY Z VOJNY)

Divadelné združenie MsKS Partizánske

Tvorivý čin roka 1998 za inscenáciu Prvá jazdecká (historky z vojny)

Autor textu: Isaak Babel (na motívy)

Réžia: Jozef Krasula

Autor fotografií: Filip Lašut

O inscenácii

Tú krutosť a nehu i humor v Babelovi ste vyhľadávali, vyostrovali, alebo sú vnútorne zrastené, neodlučiteľné?

Akokoľvek hlboko sa klaniam pred týmto autorom, je to jednoducho svetový spisovateľ, nebyť tejto literatúry, to predstavenie by nebolo dobré. Ale bola to naozaj ukrutná drina dokázať tie jeho nádherné vety, obrazy dostať do divadelnej podoby. Či sme mu pomohli, alebo on nám, ťažko o tom hovoriť, asi to bude nejako vzájomne, dúfam, že to nevyznieva priveľmi neskromne. Myslím si totiž, že aj z takého autora sa dá spraviť mimoriadne zlé divadlo – napriek genialite textu. Najťažšou úlohou pre nás bolo nájsť jeho myšlienke primeraný divadelný obraz...

Možno by boli predsa len zaujímavé detaily tejto práce – môžete povedať, z koľkých a akých poviedok vzniklo predstavenie, prípadne priblížiť tento proces?

Text je zostavený zhruba zo siedmich poviedok Isaaka Babela, kde dominantnou bola poviedka Ježišov hriech, hoci je možno zvláštne, že sme inscenáciu nazvali Prvá jazdecká, chceli sme to rámcovať vojnou, vychádzajúc z inej poviedky, denníka so záznamom krutosti a obludnosti vojny, poviedkou z úplne z iného súdka. No usilovali sme sa, aby to bolo skomponované dovedna, aby to ladilo, zapadalo do jedného celku. Preto sme ich prepojili postavou Savického, ktorý sa pôvodne v každej poviedke volá inak. Je to akýsi univerzálny človek, veliteľ, ktorý je v duchu ideológie ochotný urobiť čokoľvek.

Bolo však treba takmer mikroskopicky hľadať v každej poviedke to, čo nám ponúka dramatickú situáciu. Všetky Babelove poviedky sú skvelé, ale ak neponúkajú vnútornú dramatickú výstavbu, nemožno ich využiť v inscenácii. Ale ak by ste mi povedali, nájdite ďalších päť takých poviedok, už by som ich asi nenašiel – „vykradli“ sme všetko... Všetko, čo bolo z môjho pohľadu možné uviesť na javisko, tam je, ak niekto ešte čosi nájde, pogrätujem mu...

S režisérom inscenácie Prvá jazdecká Jozefom Krasulom sa rozprávala Adela Demeková

Celý rozhovor a ďalšie články o Scénickej žatve 1998 nájdete v archívnom čísle časopisu Javisko z roku 1998.

2007

O MILIONÁROVI, KTORÝ UKRADOL SLNKO

Detský divadelný súbor Prvosienka pri ZŠ a MŠ, Zákemenné

Tvorivý čin roka 2007 za inscenáciu O milionárovi, ktorý ukradol slnko

Autor textu: Jiří Wolker

Réžia: Zuzana Demková

Autor fotografií: Filip Lašut

O inscenácii

Rezultát tohtoročnej odbornej poroty mnohých isto zaskočil. Tvorivý čin roka pripadol súboru zo Zákamenného za inscenáciu podľa Jiřího Wolkra O milionárovi, ktorý ukradol slnko. Režisérka Zuzana Demková s mladými hercami súboru akcentovali z Wolkra nadčasové a univerzálne témy potreby ochrany najzákladnejších hodnôt ľudstva spôsobom, korešpondujúcim s vekom a rozhl'adom súboru a v podobe, umne inšpirovanej modernými technológiami. Súlad výtvarných prostriedkov, videoprojekcie, hudby a štylizovaného hereckého prejavu vyžarovali energiu hlbokého stotožnenia interpretov s témou.

**Oleg Dlouhý (Žatevné klasy boli tohto roku chudobnejšie.
In Javisko 4/2007)**

Divadelná skupina DISK, Trnava

Tvorivý čin roka 2008 za inscenáciu Výhľad

Autor textu: Blaho Uhlár a kol.**Réžia:** Blaho Uhlár**Autor fotografií:** Filip Lašut**O inscenácii**

Cenu za tvorivý čin roka získalo Divadlo DISK z Trnavy za inscenáciu Výhľad, ktorá vznikla pod vedením hosťujúceho režiséra Blaha Uhlára v procese kolektívnej improvizácie. V kontexte aktuálneho ročníka súťaže, vyznačujúceho sa miernym konzervativizmom v témach a výrazových prostriedkoch, išlo o „najavantgardnejšie“ predstavenie. Úvodzovky sú v danom prípade použité z jednoduchého dôvodu: divadlo DISK patrilo spolu s Uhlárom k priekopníkom metódy kolektívnej improvizácie na Slovensku. Bolo to pred dvadsiatimi rokmi. Inscenácia Výhľad vznikala okrem iného pri príležitosti dvadsiateho výročia premiéry predstavenia Ochotníci, prvej Uhlárovej réžie v DISK-u. Vtedy divadlo, ktoré sa rodilo bez vopred napísaného a vrchnostou schváleného textu v procese spoločného súborového hľadania, bolo veľké nówum.

Tak ako vtedy, aj dnes sa témou inscenácie stala divadelná tvorba, dnešný život ochotníckych hercov, každodenná životná banalita a metafyzické presahy ľudského bytia. To všetko bolo podané s jemným nadhľadom, precízne skomponované a podporené suverénnymi hereckými výkonmi. V konečnom výsledku predstavenie poskytlo zreteľnú výpoveď o časoch, ktoré žijeme. Zároveň prinieslo svedectvo, že dvadsať (Theatre 2000, Pont-a-Celles, Belgicko, On est bien! Theatrum Perpetuum Mobile, Bruneck, Taliansko, Stuhl-gang). rokov používaná tvorivá metóda kolektívnej divadelnej improvizácie je stále použiteľná a účinná. Napokon, divadlo, inscenujúce vopred napísané dramatické texty, má za sebou už dva a pol tisícročia existencie a naďalej sa teší záujmu publika, neodmietame ho ako zastarané. Všetko je teda relatívne...

Nadežda Lindovská (Solidný zdroj kyslíka. In Javisko 4/2008)

2009

PASTIER

Levočská divadelná spoločnosť pri MsKS v Levoči

Tvorivý čin roka 2009 za inscenáciu Pastier

Autor textu: Václav Pankovčín, Vlado Benko

Réžia: Ladislav Péchy

Účinkujú: Vladimír Benko

Autor fotografií: Filip Lašut

O inscenácii

Vladimír Benko účinkoval aj v ďalšej inscenácii zo Spiša, tentoraz „v drese“ Levočskej divadelnej spoločnosti, ktorá má síce k dispozícii krásne divadielko, no nemá hercov. Tak Ladislav Péchy pozval Benka a spolu s ním naštudovali Pastiera na motívy prózy V. Pankovčina, monodrámu alebo možno presnejšie scénické rozprávanie o človeku milión (povedané s Hronským), o človeku, ktorý prežil najrozličnejšie, zväčša neradostné peripetie, na staré kolená pasie družstevné jalovičky a nahlas medituje nad svetom a ľuďmi, zhovára sa s ufónmi, ktorí ho potešujú v jeho osamelosti. Benko v prvom rade neprehráva, má zmysel pre skratku, jednoduché, neopisné gesto, cíti priestor a v jeho podaní dedinský pastier objíma veľké veci, ktoré sa zrazu stávajú bežnými či malými a malé každodennosti nadobúdajú rozmer – pre neho a podobných – vecí veľkých, životne dôležitých. Žiadalo by sa povedať s R. Rollandom – dobrý človek ešte žije. Porota jednomyselne pririekla cenu za tvorivý čin roka práve tejto jednoduchej a hlbavej inscenácii.

Vladimír Štefko (Aká bola úroda? In Javisko 4/2009)

2010

ANČA

Michaela Viskupičová, Modra

Tvorivý čin roka 2010 za umelecký prednes P. O. Hviezdoslav: Anča

Autor fotografií: Filip Lašut

O umeleckom prednese

Michaela Viskupičová, absolventka modranskej pedagogickej školy, strhujúcim spôsobom predniesla málo známu Hviezdoslavovu báseň Anča. Baladický príbeh chudobnej dievčiny, ktorá ide na tancovačku, aby na nej našla smrť, zvládla s hlbokým porozumením pre obsah, typ básne, s technikou verbálneho prejavu (rytmus, práca s pauzou, kadenciou slov, dôrazy, dynamika prejavu), aký u nás vidieť veľmi, veľmi zriedka. Neprehrávala, neverbálne prostriedky používala striedmo, ale presne, slovom obsiahla celú škálu umeleckého prednesu. Recitovala aj pasus z Eugena Onegina A. S. Puškina. Nie obligátny list Tatiany Oneginovi, ale záver, keď sa cesty oboch postáv definitívne rozišli a na lásku sadol mrak vtedajšieho neporozumenia. Zaujímavá voľba a opäť suverénny výkon.

Vladimír Štefko (Aká úroda, taká žatva. In Javisko 4/2010)

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

ZÁZNAMY INSCENÁCIÍ Z ROKU 2020

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

TERTIUM NON DATUR

Divadelný súbor DISK, Trnava

Súťaž: Belopotockého Mikuláš, Prúdy súčasného divadla

O inscenácii

„Nič tretie neexistuje“ sa v Aristotelovskej logike uvádza ako dôkaz nemožnosti existencie viacerých právd. Žijeme v zmätku až terore protichodných informácií osobujúcich si nárok na absolútnu pravdu. Vzdialená komunikácia, slovo ustupuje do úzadia, často je nezrozumiteľné. Vnútorne napätia, groteskné až estrádne výstupy, herecká bravúra, logicky začínajúce sa akcie vrcholia v kreáciách oprostených od logiky, kauzálnu konzekvenciu nahrádza snová následnosť. Vynárajú sa fantómy a nevieme, či v skutočnosti alebo v hlavách aktérov.

65. divadelná sezóna, 74. premiéra

Premiéra: 30. novembra a 14. decembra 2019 v Divadelnom štúdiu DISK v Trnave.

Projekt finančne podporil hlavný partner projektu Fond na podporu umenia, Mesto Trnava, PwC Nadačný fond v Nadácii Pontis a Trnavský samosprávny kraj.

Tvorivý tím

Scenár vznikol metódou kolektívnej tvorby od 6. marca do 30. novembra 2019.

Réžia: Blaho Uhlár

Svetlá: Blaho Uhlár

Zvuk: Michal Žák

Výtvarná koncepcia: Miriam Struhárová

Výber hudby: Blaho Uhlár

Foto a videozáznam: Jana Grancová.

Hrajú: Monika Babicová, Daniel Duban, Missi Chudá, Zuzana Jankovská, Veronika Ostatníková a Jano Rampák

O divadelnom súbore DISK

Divadelný súbor Kopánka (DISK) vznikol v roku 1955 v trnavskej štvrti Kopánka a patrí k najstarším ochotníckym súborom na Slovensku. Zakladateľom súboru a prvým režisérom bol Egídius Norulák. DISK zo začiatku inscenoval hry slovenských a svetových autorov. Najvýraznejšími režisérmi tohto obdobia súboru boli Július Farkaš, Vendelín Kufel a Mikuláš Fehér.

Od roku 1986 súbor spolupracuje s režisérom Blahom Uhlárom. Inscenácie tvorí autorskou metódou. Žánrovo sa zaraďuje tvorba DISK-u medzi polytematickú dekompozíciu. Keď Blaho Uhlár založil Divadlo S.T.O.K.A., do roku 2006 prerušil režisérsku spoluprácu s diskármi. V tomto období režíroval na Kopánke Dušan Vicen a úspešne nadviazal na Uhlárovu tvorbu.

Autorské inscenácie DISK-u oceňuje divadelná kritika, poroty na amatérskych súťažiach a diváci. DISK provokuje, rebeluje a zabáva. Súbor získal 4-krát cenu Tvorivý čin roka na Scénickej žatve v Martine. Súbor pracuje súvisle, každú sezónu uvádza novú inscenáciu.

Od roku 2007 pravidelne hrá v Divadelnom štúdiu DISK v Trnave na Kopánke, ktoré je jednou zo stálych divadelných scén v Trnave.

Štúdio je zamerané na alternatívne divadlo. Súbor uviedol 74 premiér, najnovšou je Tertium non datur v novembri 2019.

CI HUTORIM, TY VOLE!

Bardejovské divadlo, Bardejov

Súťaž: Belopotockého Mikuláš, Prúdy súčasného divadla

O inscenácii

Česko-slovenská komédia o Slovákoch žijúcich v Praze

Po doterajšej tvorbe pre deti sa chceme zamerať aj na dospelého diváka. Hra Jozefa Jenča: Ci hutorim, ty vole! je pre tento región aktuálna svojou témou – cestovanie ľudí za prácou mimo svojho domova.

Úroveň nezamestnanosti v regióne je vysoká, a preto ľudia často za prácou neodchádzajú dočasne, ale natrvalo. Hra Ci hutorim, ty vole! zobrazuje humorným spôsobom život týchto ľudí v zahraničí, kde si (ne)vytvárajú domov, (ne)prispôsobujú sa, (ne)strácajú svoju identitu „východňara“.

Veľmi blízky nám je jazyk hry, kde autor pracuje s východoslovenským dialektom. To, že autor umiestnil postavy do nie takého vzdialeného zahraničia – do Prahy, otvára aj ďalšiu tému. Existencia Československa naše krajiny stále spája a zároveň rozdeľuje.

Bardejovské divadlo sa snaží zapájať do svojich aktivít najmä Bardejovčanov. Preto súčasťou tohto projektu bolo priblížiť záujemcom prácu na výtvarnej zložke inscenácie.

Pod vedením scénickej a kostýmovej výtvarníčky Paulíny Halasovej sa mohli stať súčasťou celého procesu – ako vzniká návrh, ako sa realizuje a ako vyzerá, keď doňvstúpi živý herec.

Dobrovoľníci svoje skúsenosti môžu uplatniť pri ďalších inscenáciách Bardejovského divadla.

Vznik inscenácie podporili Fond na podporu umenia a Komunitná nadácia Bardejov P2P Slovakia.

Tvorivý tím

Autor a réžia: Jozef Jenčo

Dramaturgia a produkcia: Veronika Pachová

Hudba: Matúš Roman

Scéna a kostýmy: Paulína Halasová

Hrajú: Martin Šidelský, Štefan Molčan, Michal Peteja, Ján Čech, Viktória Balaščák, Jana Kiecová

LAKOMEC

Divadlo „A“ a Divadlo SHANTI, o. z., Prievidza

Súťaž: Belopotockého Mikuláš, Prúdy tradičného divadla

O inscenácii

Jean-Baptiste Poquelin, ktorého poznáme pod umeleckým menom Molière, bol dramatik, herec, režisér, zakladateľ divadelnej spoločnosti a hlavne obľúbený dramatik Ľudovíta XIV.

Molière sa ako dramatik preslávil predovšetkým charakterovými komédiami. Najväčšie úspechy dosahuje s komédiami mravov: Lakomec, Mizantrop, Škola žien, Don Juan a Tartuffe. Mnohé z nich boli okamžite po premiére stiahnuté a zakázané. Veď hry, v ktorých sa autor vysmieval lakomcom, pokrytcom, sväťuškárom či záletníkom, čerpali inšpiráciu predovšetkým zo života vyššej spoločnosti a cirkvi, čo vyvolávalo veľkú nevôľu.

Molière sa však napriek všetkému vytrvalo venoval divadelnej tvorbe až do smrti. Zomrel 17. februára 1673 v rodnom Paríži. Smrť ho zastihla priamo na javisku. Dožil sa 51 rokov. Súborné vydanie Molièrových hier vyšlo v roku 1734. Jeho hry boli preložené do mnohých svetových jazykov a ovplyvnili tak mnohých spisovateľov nasledujúcich storočí.

Dátum a miesto premiéry: 10. 11. 2019, DK Prievidza

Predstavenie je určené pre mladých (15+)

Tvorivý tím

Autor: Jean Baptiste Poquelin – Molière

Preklad: Soňa Šimková

Dramatizácia, úprava: Peter Palik

Dramaturgia: Peter Palik

Réžia: Peter Palik

Scénografia: Peter Palik

Hudba: Daniel Špiner

Choreografia: nie

Kostýmy: Viera Boronkayová

Asistentka réžie: Bianka Bartošová

Realizácia kostýmov: Bibiana Sukubová a Jarmila Darmová

Realizácia scény: Michal Ličko a Richard Hlavatý

Hrajú:

Harpagon: Eva Líšková/Richard Hlavatý

Kleant: Patrik Hostačný

Eliza: Nela Jakubisová

Valér: Vojtech Bartko

Mariana: Jarmila Bakusová

Anzelm, Jalec: Stanislav Baran

Frozina: Bianka Bartošová/Michaela Vrábová

Jakub: Štefan Orság/Dušan Hraňo Šíp: František Kňazovič

Klaudia: Viera Marsinová

Olena: Anna Nedeljaková

O Divadle „A“ a Divadle SHANTI

Rok 2013 bol pre Divadlo „A“ rokom významného jubilea – súbor oslávil 60 rokov svojej existencie, počas ktorej naštudoval desiatky inscenácií domácich aj svetových autorov (Čechov, Brecht, Orwell, Synge, Schwajda, Kovačević a mnohí ďalší). Videli ich diváci nielen na mnohých miestach Slovenska, ale aj na viacerých festivaloch v zahraničí (Rakúsko, Česko, Srbsko, Slovinsko, Švédsko, Litva, Belgicko). Najvýznamnejšou udalosťou v histórii divadla bola jeho účasť na 14. svetovom festivale amatérskoho divadla Mondial du Théâtre v Monaku 2009, kde uviedlo inscenáciu B. Brechta Malomeštiakova svadba. Dôkazom dlhodobo vysokej úrovne jeho práce je aj dvojnásobné najvyššie ocenenie, aké môže amatérske divadlo na Slovensku získať – cena za tvorivý čin roka (1997 – V. H. V: Záveje, r.: Michal Babjak, 2011 – A. Paasilinna: Chlpatý sluha pána farára, r.: Jozef Krasula). Od roku 1991 Divadlo „A“ spolupracuje s Divadlom Shanti, ktoré založil Peter Serge Butko. Od roku 2004 tvoria oba súbory spoločné občianske združenie.

MATKA

Ochotnícke divadlo NA SKOK, Raslavice

Súťaž: Belopotockého Mikuláš, Prúdy tradičného divadla

O inscenácii

Téma Barčovej hry Matka je veľmi nadčasová a má čo ponúknuť aj v súčasnosti. Snažili sme sa túto klasiku silene neaktualizovať. Text sme zachovali bez úprav a dbali sme na mäkkosť a výslovnosť. Naše spracovanie je založené na kontraste postáv a scény. Postavy hrajú v originálnych krojoch z medzivojnového a povojnového obdobia. Rozprávajú však starou archaickou slovenčinou. Scéna je nekonkrétna. Je na predstavivosti diváka, kam si situácie vsadí. Práve touto scénografiou chceme poukázať na nadčasovosť a aktuálnosť problematiky. Hra ponúka netradičný pohľad na intímny svet jemného rodinného pradiava. So všetkou jeho zložitou, nejednoznačnosťou rozhodovania sa v otázkach etickej a rodičovskej zodpovednosti! Slovenská klasika je v súčasnosti pomerne nedoceňovaná, predostiera však nadčasové problémy. Veríme, že v našom naštudovaní chytí Matka za srdce nielen staršiu generáciu, ale aj študentov, ktorí by sa rozhodne nemali nechať odradiť nálepkou „povinné čítanie“.

Tvorivý tím

Autor: Július Barč-Ivan

Dramaturgia a réžia: Martin Bašista

Scénografia: Martin Bašista

Hudba: Martin Bašista – Arnold Schonberg, Krzysztof Penderecki

Hrajú:

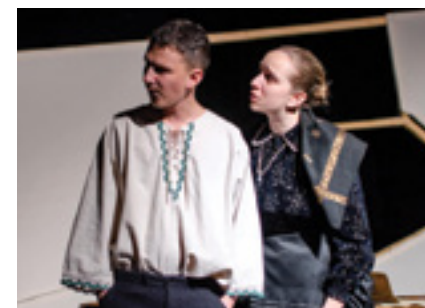
Matka: Zuzana Holíčová

Jano: Adam Török

Paľo: Filip Pavuk

Suseda: Andrea Šoltéssová

Kata: Lucia Dobóczyová

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

DIABOLIÁDA

Divadelný súbor DRIM, Nitra

Súťaž: FEDIM, divadlo mladých

O inscenácii

Na začiatku boli skôr cvičenia, dlho sa hľadala téma, vznikol autorský projekt, ktorému súbor venoval veľa času, energie a diskusií, potom nastala výrazná zmena a ako skokom z mostíka do hlbkej vody sme sa ocitli v Bulgakovovej Diaboliáde. A zrazu sme zistili, že sa nám tam veľmi dobre pláva, že je to „voda“, ktorej rozumieme, že je stále živá a živelná a ponúka obrovskú slobodu pre herca, pre tvorcov, že je v nej veľké množstvo energie a desivej aktuálnosti, a tak sme začali plávať odušu...

Tvorivý tím

Autor: Michail Bulgakov

Preklad: Dušan Slobodník, Magda Takáčová

Dramatizácia, úprava: Marica Šišková

Réžia: Marica Šišková

Scénografia: kolektív súboru

Choreografia: kolektív súboru

Hrajú:

Korotkov: Samuel Černuško

Gatevič: Samuel Hornáček

Lidočka: Kristína Majbová

Alexandra Fjodorovna: Ema Dulíková

pokladník Zápalmatu, Jan Sobieski: Filip Máni

súdružka Persimfansová: Natália Vrabcová

súduh Pantelejmon: Alex Mihalík

Nataška Jefrimovová: Anna Čavčíková

Miločka Litovcegová: Laura Majcherová

O divadelnom súbore DRIM

Súbor funguje v tomto zložení (až na malé zmeny) už 6 rokov, máme za sebou veľa hodín, dní (a keby sa to zrátalo) aj týždňov strávených v autobuse na cestách, putujeme spolu po festivaloch, po workshopoch, po ubytovniach a po schodoch vláčime naše rekvizity (väčšinou vyzerajú ako pozbierané haraburdy zo smetiska), po čase máme spoločné jedlo, vankúše, oblečko, názory... baví nás byť spolu, baví nás hrať divadlo... už dávno tvoríme spoločne... je to super sa na nich dívať, keď sa rodí nová inscenácia...

MARS 2020

Divadlo BáPoDi, Bánovce nad Bebravou

Súťaž: Belopotockého Mikuláš, Prúdy súčasného divadla

O inscenácii

V roku 2020 začala agentúra Nostradamus s komerčnými jednosmernými letmi do vesmíru. Ich cieľom sa stalo hľadanie odolnejšej planéty. Doba a výskum vďaka komerčnému úspechu tohto projektu priniesli prekvapivé výsledky; prakticky 80 % vesmírnych telies je na patologické sklony ničiť všetko živé usposobená lepšie než na Zemi. V príbehu sa ocitáme na prakticky vyludnenej „modrej planéte“, na ktorej ostalo len pätnásť jedincov. Keď odlietal posledný „shuttle“, dostali príslub, že v piatok po nich prídu... Každý z „pozostalých“ mal však dobrý dôvod, aby na Zemi ostal. Alebo ho mali tí, ktorí ho/ich tam nechali. Prísľubu teda nikto neverí a nik ani netrvá na jeho splnení. Vo svojej urazenej pýche zájdu tak ďaleko, že komunikačné zariadenie slúžiace na spojenie s CDL (Centrálnym distribútorom ľudstva) demonštratívne zničia. Veľkú zásluhu na tom má zametač Znášik. Čas však priniesol netušené problémy... Na Zemi ostal jediný zdroj nekontaminovanej vody, navyše zamínovaný, vzduch je tam temer nedýchateľný a pravá čerstvá mrkva sa stala luxusom, pre ktorý sú ľudia schopní vraždiť. Pozemšťania začínajú myslieť na svoj koniec a hádajú sa o to, ako budú ich posledné dni vyzerieť. Veci sa dajú do pohybu, keď na Zemi pristane muž, ktorého všetci považujú za svojho spasiteľa. Lenže vysvitne, že aj on bol na Zem vrátený za trest. Napriek zúfalstvu a beznádeji sa všetci rozhodnú, že obnovia spojenie každý piatok. A keďže sa nedajú použiť konvenčné, teda digitálne komunikačné kanály, skúsia to – živými obrazmi.

Tvorivý tím

Autor, výprava, réžia: Silvester Lavrík

Asistentka réžie: Viera Žáková

Scénografia: Hana Naglik

Pohybová spolupráca: Lucia Bieliková

Kostýmy: Eva Šimáková

Hudobná spolupráca: Simoneta Adamková

Technická spolupráca: Dušan Bielik, Daniela Muranová

Hrajú:

Vladimír Dráb, Miriam Kiripolská, Jarmila Gerbelová, Agáta Rizeková, Jozef Lobotka, Natália Hlaváčová, Lucia Bieliková, Alica Botková, Miroslav Mikuš, Danko Gloneková, Alena Bieliková, Nadežda Benešová, Karolína Kiripolská, Kamila Kurtišová, Samuel Švančara, Michal Garaj

O divadelnom súbore BáPoDi

BáPoDi je občianske združenie, ktoré vzniklo pri divadelnom súbore založenom v roku 1991 dramatikom a režisérom Silvestrom Lavríkom a skupinou divadelných nadšencov v Bánovciach nad Bebravou. Po úspešnom pôsobení na pôde alternatívneho divadla v deväťdesiatych rokoch sa jeho zakladateľ a režisér rozhodol spolupracovať s viacerými špičkovými hercami a hudobníkmi (Ingrid Timková, Zuzana Kronerová, Zita Furková, Robert Roth, Petra Vajdová, Boris Lenko, Jozef Lupták, Marián Varga, Lucia Chuťková, Juraj Griglák, Igor Karško...) a v spolupráci s profesionálnymi divadlami (Astorka Korzo '90, Thalia Színház Košice, LaMamma Theatre New York, Slovenská filharmónia...) aj renomovanými festivalmi (Pohoda, Konvergenzie, Fringe Edinburgh, EHMK 2013) pripravil inscenácie, ktoré zarezonovali u publika (Villa Lola, Tichý dom, Ako naučiť meštianskeho psa poslušnosti, Príbeh vojaka, The Red Gilded Cage, Bartók a Drevený princ) a získali viacero ocenení (Nová dráma, Kremnické gagy, Scénická žatva...). V roku 2016 aj s podporou FPU premiérovalo inscenáciu Hráme našim jubilantom, ktorú doteraz 15x úspešne reprízovalo.

SPRIEVODNÝ PROGRAM

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

AKO OCHOTNÍCI ZAKLADALI SND

14. 12. o 18:00, live stream

Lektor: Karol Mišovic

Slovenské národné divadlo v Bratislave prvýkrát privítalo divákov 1. marca 1920 na opernej inscenácii Hubička. Akú úlohu hrali pri vzniku Slovenského národného divadla ochotníci, porozpráva teatrológ Karol Mišovic.

IMPROVIZOVANÝ DIVADELNÝ FILM KOCÚRKOVO 190

Záznam divadelnej inscenácie Kocúrkovo po 190 rokoch (alebo Divadelná udalosť)

Predstavenie bolo jedným z hlavných podujatí Roku slovenského divadla 2020. Uskutočnilo sa v Liptovskom Mikuláši 22. 8. 2020.

od 18. 12. do 20. 12., záznam

Pracovný – režisérsky, nekrátený strih

Scenár a réžia: Ján Mikuš, **Produkcia:** Eva Štofčíková

Hlavný partner projektu: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Organizátor: Národné osvetové stredisko

Strih: Richard Chomo, Ján Mikuš **Zvuk:** Lukáš Kasprzyk

Autor fotografií: Pavol Sališ

Hrajú:

Peter Havasi, Ľudmila Klimková, Mario Kermiet, Ján Kuráň, Stanislav Štofčík, Ján Mikuš, Ľubomír Raši, Helena Švarcová, Pavlína Hrbatá, Gabriela Rajniaková a Juraj Španko

Divadelné predstavenie s názvom Kocúrkovo po 190 rokoch vzniklo pri príležitosti 190. výročia vzniku prvého divadelného predstavenia ochotníckeho divadla na Slovensku. Je oslavou divadla a prináša neotrlé spracovanie mnohých tém, ktoré sú spojené nielen s činnosťou a so životom G. F. Belopotockého, ale aj s témami súčasného sveta a postavenia umenia a umelca v ňom. Inscenáciu uvádza scenárista a režisér Ján Mikuš, ktorý s hercami nezávislého divadla Gasparego predvedie nevidané a mimoriadne autentické divadelné spracovanie samotnej témy divadla. Môžete sa tešiť na jedinečný až filmový zážitok, o ktorý sa postará filmový štáb na čele so strihačom a kameramanom Richardom Chomom a zvukárom Lukášom Kasprzykom.

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

HERECKÝ MASTERCLASS S ĽUBOM BUKOVÝM

19. 12. o 9:00

Lektor: Ľubo Bukový

Ľubo Bukový viedol na letnej Žatve tvorivosti hereckú tvorivú dielňu. Spoločne s účastníkmi dielne pripravil za tri dni krátku inscenáciu. Masterclass bude voľným pokračovaním týchto dvoch dielní. Účasť na letnom workshope nie je podmienkou.

VÝSTAVA — DIVADLO VÄČŠÍCH MOŽNOSTÍ

Výstava DIVADLO VÄČŠÍCH MOŽNOSTÍ vzdáva poctu slovenskému ochotníckemu divadlu. Nemapuje celých 190 rokov jeho histórie – sleduje približne 60 rokov vývoja tohto fenoménu od vzniku Osvetového ústavu v Bratislave, ktorý metodicky viedol ochotnícke divadlo na Slovensku. Približuje vytváranie jeho štruktúr, zápas s cenzúrou bývalého politického režimu, ale aj progresívne myšlienky a inovatívne prístupy, ktoré prekračovali hranice neprofesionálneho divadelníctva. Súčasťou výstavy je aj audiovizuálna inštalácia prezentujúca autentické rozprávania významných spolupracovníkov ochotníckeho divadelníctva – hercov, režisérov alebo porotcov a kritikov neprofesionálnej scény. Dopĺňajú ich úryvky z archívnych záznamov pozoruhodných inscenácií. Odbornou garantkou výstavy je Alena Štefková.

ORAL HISTORY

V Roku slovenského divadla pracovníci Národného osvetového centra pripravili hĺbkové rozhovory s pamätníkmi ochotníckeho divadla. Počas Scénickej žatvy si budete môcť pozrieť ukážky z jednotlivých rozhovorov s divadelníkmi, ktorí svojou prácou posunuli ochotnícke divadlo mil'ovými krokmi dopredu. Medzi inými sa môžete tešiť na rozhovor napríklad s Jaroslavou Čajkovou, Vladimírom Štefkom, Miškom Kováčom Adamovom či Elenou Bakošovou. Odbornou garantkou tohto projektu je Jaroslava Čajková.

Jaroslava Čajková (1957)
odborná pracovníčka pre umelecký prednes v Národnom osvetovom centre, šéfredaktorka časopisu Javisko, vysokoškolská pedagogička, lektorka, publicistka

V úryvkoch z rozprávania Jaroslavy Čajkovej sa dozviete o tradícii umeleckého prednesu na Slovensku a jeho vývojových etapách, trendoch a inšpiratívnych osobnostiach, o histórii Hviezdoslavovho Kubína, ale aj o jej vlastných recitátorských začiatkoch a stope umeleckého prednesu v jej vlastnom živote.

Michal Kováč Adamov (1930)
historik, múzejník a muzeológ, divadelník, dlhoročný odborný a vedúci pracovník Slovenskej národnej knižnice v Martine, námestník ministra kultúry SR

V úryvkoch z rozprávania Michala Kováča Adamova sa dozviete o jeho prvých krokoch na divadelných doskách, o zrode Scénickej žatvy, o jeho kľúčových spolupracovníkoch, o vzácných hosťovačkách zo západného bloku, ale aj o dôležitosti dokumentácie a divadelnej muzeológie.

Vladimír Štefko (1942)
divadelný kritik a historik, teatrológ, šéfredaktor časopisov Javisko a Dialóg, hovorca prezidenta SR, riaditeľ Slovenského rozhlasu, profesor Vysokej školy múzických umení v Bratislave

V úryvkoch z rozprávania Vladimíra Štefka sa dozviete o jeho iniciačnom divadelnom zážitku a stope ochotníckeho divadla v jeho vlastnom živote, o ideologizácii, úpadku a renesancii ochotníckeho divadla, o počiatkoch pôsobenia V. Štefka v oblasti ochotníckeho divadla a hľadaní špecifického prístupu k ochotníkom či o jeho redakčnom vedení časopisu Javisko.

Elena Bakošová (1943)
dramatická autorka, režisérka, zakladateľka divadelných súborov Ochotníček a D 121 v Púchove, odborná pracovníčka pre detskú dramatickú tvorivosť v Národnom osvetovom centre

V úryvkoch z rozprávania Eleny Bakošovej sa dozviete o histórii a vplyve Divadelného súboru Makyta, o založení a formovaní Detského divadelného štúdia Ochotníček a Bábkarského súboru D121, o psychologických metódach práce s deťmi, ale aj o divadle dospelých pre deti.

METODICKÝ VLOG PRE•DNES

Lektor: Matej Struhár (odborný pracovník pre umelecký prednes)

Metodické videá s praktickými cvičeniami sú zamerané na výučbu umeleckého prednesu. Určené sú pre žiakov a žiačky základných umeleckých škôl, ich pedagógov a pedagogičiek, rovnako aj pre nadšencov, ktorí sa venujú umeleckej interpretácii či už poetických, alebo prozaických textov. Vo videách sú použité záznamy recitátorov a recitátoriek z vrcholnej celoslovenskej súťažnej prehliadky Hviezdoslavov Kubín. Sprevádzať vás nimi bude metodik a lektor pre umelecký prednes Matej Struhár.

Počas Scénickej žatvy si ochotníci môžu pozrieť 4 diely podcastu – o hlase, parametroch hlasu, artikulácii a o jazykolamoch.

TVOR•BA A DIVADLO

Online brány festivalu neprofesionálneho umenia TVOR•BA 2½ sme uzavreli, no vy máte však jedinečnú možnosť zúčastniť sa na ňom znovu. Pozrite si s nami webinár pre divadelníkov, recitátorov či divadelných fotografov a prežívajte s nami #radostztvorivosti.

Od slova k prednesu

Webinár k recitátorskej interpretácii

Lektorka: Renata Jurčová (pedagogička, lektorka, dramaturgička)

Host: Veronika Mészárosová (recitátorka)

Teoreticko-praktická diskusia, ktorej súčasťou je rozhovor medzi Renatou Jurčovou a úspešnou recitátorkou Veronikou Mészárosovou, má cieľ motivovať hlbšie sa zamýšľať pri svojej práci na prednese. Online seminár obsahuje úvod do problematiky umeleckého prednesu, inšpiráciu, ako a kde hľadať vhodný text pre recitátora od detí až po dospelého interpreta, a pohľad na to, v čom spočíva novodobá – experimentálna interpretácia umeleckého textu. Súčasťou sú aj recitačné ukážky.

Storytelling – podoba rozprávačstva

Webinár o technike storytellingu s ukázkami a praktickými návodmi

Lektorka: Martina Jánošíková (rozprávačka a lektorka storytellingu)
Kto je rozprávač? Môže byť storytelling užitočný pri príprave inscenácie? Technika storytellingu s ukázkami a praktickými návodmi.

Nové prístupy v divadelnej fotografii

Diskusia s fotografmi o súčasnej divadelnej fotografii

Moderátorka: Olja Triaška Stefanović
(vedúca Katedry fotografie a nových médií VŠVU)

Diskutujú: Jana Hojstričová (porotkyňa Bienále divadelnej fotografie), Robert Tappert (víťaz Grand Prix Bienále divadelnej fotografie 2016), Ľuboš Kotlár (víťaz Grand Prix Bienále divadelnej fotografie 2018), Radovan Dranga (víťaz študentskej ceny Bienále divadelnej fotografie 2018)

Zaujíma vás, prečo je fotografia dôležitou súčasťou divadla či akým smerom sa uberá divadelná fotografia v posledných rokoch? Tieto otázky spolu s tými vašimi si zodpovieme s odborníkmi a tvorcami oceňovaných divadelných fotografií z posledných rokov.

SÚŤAŽE

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

FILMOVÝ KVÍZ S PETROM KONEČNÝM

16. 12. o 19:00, uzavretý live stream

Filmový kvíz s Petrom Konečným je už tradičnou súčasťou Scénickej žatvy v Martine. Teraz prvýkrát budete mať možnosť urobiť si filmový kvíz priamo u seba doma. Vytvorte tímy a registrujte sa vopred, počet miest je obmedzený. Peter Konečný sľúbil aj nejaké divadelné otázky.

INTERAKTÍVNY KVÍZ: POZNÁŠ DIVADELNÉ SLOVENSKO?

Možno sa to tak nezdalo, ale minulý rok bol Rokom divadla. Pred 190 rokmi v Liptovskom Mikuláši uviedli divadelníci prvú divadelnú hru v slovenskom jazyku a pred 100 rokmi vzniklo Slovenské národné divadlo. Otestuj sa v kvízoch o slovenskom divadelníctve a hraj o super ceny.

P. S. Kto poctivo sledoval na našich sociálnych sieťach zaujímavosti o divadle, má poctivú výhodu.

Pravidlá kvízov

1. Počas festivalu Scénická žatva postupne zverejníme 3 kvízy o ochotníckom divadle.
2. Na účasť v súťaži nie je potrebné získať plný počet bodov v kvíze. Všetky odpovede zaradíme do žrebovania.
3. Každý z kvízov môžete vyplniť, koľkokrát chcete, ale do žrebovania vložíme iba jednu vašu odpoveď za každý z vyplnených kvízov. Ak ste vyplnili tri rôzne kvízy, budete v osudí trikrát, ak iba jeden, tak iba raz.
4. Víťazov budeme žrebovať v nedeľu 20. 12. 2020

Ceny pre víťazov

2x VIP permanentka na najbližšiu Scénickú žatvu
Ročné predplatné časopisu Javisko
Rúško s motívom Scénickej žatvy

Kvízy nájdete na www.scenickazatva.eu

FOTOSÚŤAŽ: ODFOŤ SA S OCHOTNÍKOM

Na niektorých miestach stoja pamätníky hercom, inde pamätné tabule divadelným budovám. Niektoré mestá majú dokonca Ochotnícke či Divadelné ulice a námestia. Odfotťe sa (samozrejme, v rúšku) s takouto spomienkou na divadlo a fotky pošlite na odfotsa@nocka.sk. Autori najlepších fotiek vyhrajú super ceny.

Aj keď to tak vôbec nevyzerá, rok 2020 je Rokom divadla. Pred 190 rokmi uviedli ochotníci v Liptovskom Mikuláši na javisko vôbec prvú divadelnú hru v slovenčine. A pred sto rokmi vzniklo Slovenské národné divadlo. Využime tento čas a **spomeňme si na našich divadelných predkov**.

Všimli ste si niekedy **Borodáčovu, Bagarovu či Jurkovičovu*** ulicu? Alebo máte na námestí **Chalupkovu, Palárikovu či Záborského** bustu? Či nebudaj bývate na **Divadelnom námestí**? Odfotťe sa s pamätníkmi divadla a hrajte o ceny s motívom Scénickej žatvy.

**Áno, vieme, že Jurkovičova ulica asi nebola pomenovaná po prvej slovenskej herečke Aničke Jurkovičovej, ale kto vrazil na javisku vždy iba pravdu, nech prvý hodí rekvizitou.*

Ako sa zapojiť?

1. Odfotťe sa s divadelným pamätníkom, nápisom či názvom.
2. Pri fotke na Instagrame **označ účet @scenickazatva** alebo nám fotku **pošli na odfotsa@nocka.sk**

Vieš, kde je Ochotnícka ulica alebo Borodáčov pamätník?

ODFOŤ SA S DIVADELNÝM PAMÄTNÍKOM

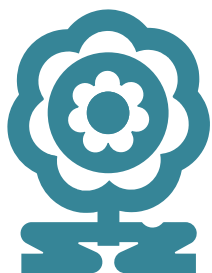
HRAJ O CENY VO FOTOSÚŤAŽI

SCÉNIKÁ ŽATVA

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

SCÉNICKÁ ŽATVA 2020

98. ročník festivalu neprofesionálneho divadla
a umeleckého prednesu

**Záznamy inscenácií v hlavnom programe boli vybrané
z inscenácií prihlásených do súťaží**

Hviezdoslavov Kubín 2020
Zlatá priadka 2020
Divadlo a deti 2020
Belopotockého Mikuláš 2020
FEDIM 2020

Hlavný organizátor, vyhlasovateľ a odborný garantom

Národné osvetové centrum, Bratislava
Finančne podporilo
Ministerstvo kultúry SR
Partnerské podujatie
Rok slovenského divadla 2020
Pod záštitou primátora mesta Bratislava

Ďakujeme odbornej porote

Miriam Kičiňová
Zuzana Galková
Luděk Horký
Ján Šimko
Ľubomír Bukový

Ďakujeme programovému a prípravnému výboru

Matej Moško
Lucia Ditmarová
Renata Homzová
Samuel Chlpek
Ľudmila Iványiová
Jakub Jančo
Daniela Králiková
Lucia Lasičková
Elena Lipianska
Pavel Smejkal
Matej Struhár
Tatiana Šišková
Alexandra Štefková
Matej Vanoch
Mário Varga
Peter Zakuťanský
Alexandra Žilavá

Zostavil: Matej Moško

Vizuálny koncept a grafický dizajn: Radoslava Lončíková

Fotografie: Jana Grancová, Jakub Jančo, Ján Láclavík,
Filip Lašut, Michal Lašut, Rudolf Židek

Jazyková úprava: Nadežda Sekelová

Vydavateľ: Národné osvetové centrum

Vyšlo vo formáte PDF

Rok vydania: 2020

© 2020 Národné osvetové centrum

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

98. ročník festivalu neprofesionálneho divadla a umeleckého prednesu

SCENICKÁ ZATVA

Sledujte online na www.scenickazatva.eu

Organizátor

NÁRODNÉ
OSVETOVÉ
CENTRUM

Finančne podporilo

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Koná sa pri príležitosti Roku slovenského divadla 2020

R • K
SL • VENSKEH •
DIVADLA 2 • 2 •

Pod záštitou primátora mesta Bratislava Matúša Valla

BRATISLAVA

© 2020 Národné osvetové centrum